

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 194 (XXXVIII) — Nr. 4 bis

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 8 ianuarie 2026

SUMAR

Pagina

Anexele nr. 1-89 la Ordinul ministrului educației și cercetării
nr. 6.930/2025 pentru aprobarea programelor școlare
asociate disciplinelor prevăzute în Ordinul ministrului
educației și cercetării nr. 4.350/2025 privind aprobarea
planurilor-cadru pentru învățământul liceal cu
frecvență zi 3—1117

Volumul 1

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

ORDIN

**pentru aprobarea programelor școlare asociate disciplinelor
prevăzute în Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4.350/2025
privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul liceal cu frecvență zi*)**

În conformitate cu prevederile art. 88 alin. (2) și (10) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile art. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 251/2025 privind organizarea și funcționarea Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare,

având în vedere Ordinul ministrului educației nr. 6.072/2023 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii aplicabile la nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar și superior, cu modificările ulterioare,

în baza Ordinului ministrului educației naționale nr. 3.593/2014 pentru aprobarea Metodologiei privind elaborarea și aprobarea curriculumului școlar — planuri-cadru de învățământ și programe școlare, cu modificările ulterioare,

ținând cont de Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4.350/2025 privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul liceal cu frecvență zi,

având în vedere Referatul de aprobare nr. 2.832 din 16.12.2025,

în temeiul art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 731/2024 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Nota de prezentare generală a programelor școlare asociate disciplinelor prevăzute în Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4.350/2025 privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul liceal cu frecvență zi, prevăzută în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se aprobă Centralizatorul programelor școlare asociate disciplinelor prevăzute în Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4.350/2025 privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul liceal cu frecvență zi, prevăzut în anexa nr. 2.

Art. 3. — Se aprobă programele școlare asociate disciplinelor prevăzute în Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4.350/2025 privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul liceal cu frecvență zi, prevăzute în anexele nr. 3-89.

Art. 4. — Programele școlare prevăzute în anexele nr. 3-89 se aplică progresiv, începând cu clasa a IX-a a anului școlar 2026-2027.

Art. 5. — Programele școlare asociate fiecărui an de studiu sunt valabile pe o perioadă de 8 ani, începând cu anii școlari: 2026-2027 pentru clasa a IX-a, 2027-2028 pentru clasa a X-a, 2028-2029 pentru clasa a XI-a, respectiv 2029-2030 pentru clasa a XII-a.

Art. 6. — Anexele nr. 1-89 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 7. — Direcția generală echitate și performanță în învățământul preuniversitar, Direcția generală minorități și desegregare, Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare, Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Tehnic și Profesional, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 8. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației și cercetării,
Daniel-Ovidiu David

București, 19 decembrie 2025.
Nr. 6.930.

*) Ordinul nr. 6.930/2025 a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 8 ianuarie 2026 și este reprodus și în acest număr bis.

Programa școlară
pentru disciplina

Religie
Cultul Ortodox

Clasele a IX-a – a XII-a

Trunchi comun (TC)

Filiera teoretică, toate profilurile, toate specializările
Filiera tehnologică, toate profilurile, toate calificările profesionale
Filiera vocațională, profilul artistic, profilul militar, profilul
pedagogic, profilul sportiv, toate specializările

Învățământ liceal

Anexa nr. 12
**Programa școlară pentru disciplina *Religie, Cultul Ortodox*,
 clasele a IX-a – a XII-a, trunchi comun (TC)**

- *Filiera teoretică, toate profilurile, toate specializările*
- *Filiera tehnologică, toate profilurile, toate calificările profesionale*
- *Filiera vocațională, profilurile artistic, militar, pedagogic și sportiv, toate specializările*

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă școlară completează curriculumul pentru disciplina **Religie, Cultul Ortodox**, cu aplicare pentru clasele din învățământul liceal, filiera teoretică, filiera tehnologică și filiera vocațională, forma cu frecvență zi, începând cu anul școlar 2026-2027. Pentru această categorie de clase, conform planurilor-cadru pentru învățământul liceal, forma cu frecvență zi, aprobate ca anexe la OMEC nr. 4350/2025, studiul disciplinei are următoarea alocare orară săptămânală, defalcată pe segmentul trunchi comun (TC):

An de studiu	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Tip segment curricular	TC	TC	TC	TC
Nr. săptămânal de ore	1	1	1	1

Programa școlară este elaborată în concordanță cu:

- *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023;*
- *Recomandările Consiliului Uniunii Europene (2018) privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții;*
- *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al Curriculumului național, aprobat prin OME nr. 3239/2021;*
- *Profilul de formare al absolventului, aprobat prin OME nr. 6731/2023.*

Aceste documente stabilesc cadrul de dezvoltare a competențelor-cheie și al profilului de formare al absolventului de liceu, competențe la a căror formare contribuie și disciplina Religie.

Programa disciplinei Religie este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul liceal, care descrie așteptările exprimate față de elev la sfârșitul învățământului liceal, prin raportare la cerințele exprimate din *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023*, precum și prin raportare la caracteristicile de dezvoltare ale elevilor.

Prin studierea Religiei, absolventul de liceu își dezvoltă identitatea personală și conștiința de sine, fundamentate pe valori creștine și morale; demonstrează comportamente etice și responsabile aplicabile în viața personală, socială și profesională; manifestă respect și disponibilitate pentru dialog constructiv; își consolidează cultura generală prin înțelegerea impactului religiei asupra civilizației și culturii universale; exersează capacitatea de reflecție critică și discernământ moral, esențiale pentru luarea deciziilor; se implică activ în comunitate, asumând valori de solidaritate, cooperare și responsabilitate civică.

Disciplina Religie valorifică achizițiile formate în ciclurile primar și gimnazial, unde elevii au dobândit noțiuni de cultură religioasă, de morală și de raportare la valorile comunității. La liceu, accentul se mută de la acumularea de cunoștințe de bază la dezvoltarea competențelor de reflecție critică, discernământ moral și responsabilitate socială. Progresul vizează consolidarea unei identități personale asumate, pregătirea pentru viața adultă și integrarea valorilor spirituale în contexte sociale, culturale și profesionale mai complexe.

Programa școlară pentru disciplina Religie este complementară cu disciplinele socio-umane prin perspectiva valorică și spirituală asupra omului și societății. Are caracter interdisciplinar, favorizând proiecte comune cu literatura, arta, științele sociale și educația civică.

Elemente de noutate pe care le aduce programa:

- formarea de competențe transversale (educația pentru cetățenie democratică, educația pentru viață, dezvoltare personală);
- abordarea unor teme de actualitate (corelarea competențelor și a temelor religioase cu provocările lumii contemporane: digitalizare, ecologie, drepturile omului, migrație, multiculturalitate, inteligența artificială);

- accentuarea valențelor interactive, comunitare și practice ale obiectului de studiu Religie (implicare socială, voluntariat, utilizarea proiectelor interdisciplinare);
- deschiderea spre dialog (formarea competenței de dialog interconfesional și intercultural; prezentarea comparativă a valorilor comune diferitelor religii);
- vizarea formării caracterului și a autocunoașterii (dezvoltarea rezilienței, a inteligenței emoționale și spirituale; folosirea unor instrumente de reflecție personală - jurnal reflexiv, portofoliu spiritual);
- recomandarea unor strategii de predare-învățare-evaluare inovative, validate de teoria pedagogică și practica educațională;
- sugerarea unor activități de învățare deschise și corelate cu situații concrete ale mediului educațional și social.

Structura programei școlare de Religie include, pe lângă nota de prezentare, următoarele elemente:

- competențe generale;
- competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- conținuturi;
- sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale se referă la achizițiile pe care elevul le dobândește la disciplina Religie pe parcursul întregului ciclu liceal. Acestea au un dublu rol: pe de o parte, reflectă contribuția disciplinei la profilul de formare al absolventului și, implicit, la dezvoltarea competențelor-cheie; pe de altă parte, structurează disciplina în funcție de profilul de formare.

Competențele specifice derivă din competențele generale și reprezintă etape intermediare în dobândirea acestora, fiind formate pe parcursul unui an școlar. Ele sunt adaptate nivelului de dezvoltare al elevilor, ghidează evaluarea rezultatelor învățării și oferă cadrul pentru organizarea demersului didactic. Ca etape ale formării competențelor generale, competențele specifice evidențiază progresia acestora de la un an de studiu la altul, contribuind treptat la dezvoltarea competenței generale. Derivarea lor presupune o diferențiere atentă a etapelor procesului de învățare, astfel încât, la finalul studiului disciplinei Religie, elevii să poată dobândi competențele generale corespunzătoare.

Activitățile de învățare constituie contexte în care competențele specifice sunt dezvoltate, exersate și consolidate. Acestea au rol orientativ pentru profesori, oferindu-le libertatea de a folosi exemplele propuse de programa școlară, de a le completa sau de a le înlocui, astfel încât să adapteze procesul didactic la realitățile concrete ale clasei. În acest mod, crearea parcurșurilor de învățare individualizate și personalizate nu mai rămâne un simplu ideal, ci devine realizabilă prin metode și modalități concrete de aplicare.

Conținuturile învățării sunt organizate pe domenii și reprezintă achiziții de bază prin care se urmărește formarea competențelor elevilor. La nivelul fiecărei clase, programa prezintă o ofertă curriculară care include aspecte de învățătură creștină, dialogul interreligios și intercultural, formarea morală aplicată și implicarea responsabilă în viața comunitară.

Sugestiile metodologice oferă exemple de strategii didactice, repere pentru planificarea demersului didactic și elemente pentru evaluarea continuă. Acestea includ recomandări privind desfășurarea efectivă a procesului de predare-învățare-evaluare centrat pe formarea competențelor, exemple de strategii didactice care sprijină realizarea competențelor specifice, precum și propuneri de abordare interdisciplinară și integrată. În plus, acestea cuprind repere pentru evaluarea învățării, raportată la competențele urmărite, putând fi utilizate diverse forme, metode și instrumente de evaluare.

Cadrele didactice sunt încurajate să planifice procesul didactic pe baza competențelor, să adapteze activitățile la context și să utilizeze metode variate de evaluare, cu accent pe progresul și dezvoltarea elevului.

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea Religiei, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România: lista competențelor generale, o parte dintre competențele specifice, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

COMPETENȚE GENERALE (CG)

C.G.1	Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață
C.G.2	Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii
C.G.3	Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religioase-morale
C.G.4	Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

CLASA a IX-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață**IX.CS.1.1. Definirea componentelor majore ale identității religioase**

- *lecturarea unui text biblic sau patristic despre creația omului și chipul lui Dumnezeu în om, în cadrul unei activități de lectură ghidată și discuții scurte, încheiată cu o fișă de lucru, care va cuprinde trăsăturile omului ca ființă creată după chipul lui Dumnezeu*
- *completarea unei schițe cronologice, care prezintă principalele etape ale creației, pe baza textului biblic din Facerea 1-2 și a unei conversații dirijate, încheiată cu o reprezentare vizuală, intitulată „Linia timpului creației”*
- *identificarea unor expresii biblice care Îl prezintă pe Hristos ca „Lumina lumii” și „Restaurator al omului”, pe baza lecturii versetelor din Ioan 8,12 și Ioan 1,4-9 și a observării simbolului luminii în icoana și cântarea „Lumină lină”, finalizată cu o fișă care asociază expresiile biblice cu temele corespunzătoare*
- *recunoașterea părților principale ale Sfintei Scripturi - Vechiul și Noul Testament, a principalelor cărți și a mesajului lor central, prin observarea unui tabel sinoptic care prezintă structura Bibliei, având ca produs o fișă de recapitulare intitulată „Biblia - Cartea care unește cerul și pământul”*

IX.CS.1.2. Explicarea caracteristicilor care definesc învățătura de credință creștină

- *explicarea modului în care Dumnezeu a creat lumea ca dar pentru oameni, pe baza unei discuții orientate despre pasajul din Facerea 1-2, finalizată cu un organizator grafic, care redă, pe scurt, semnificațiile zilelor creației*
- *interpretarea sintagmelor „omul creat”, „omul căzut în păcat” și „omul restaurat”, pe baza lecturii unor texte biblice și patristice, încheiată cu o concluzie comună privind demnitatea și scopul omului în planul mântuirii*
- *descrierea rolului lui Hristos ca „Lumina lumii” și „Restaurator al omului”, pe baza unor versete biblice (Ioan 8,12; Ioan 1,4-9), a imaginilor din icoane și din imnul „Lumină lină”, încheiată cu o fișă de reflecție care arată ce înseamnă lumina lui Hristos în viața omului*
- *explicarea mesajului Sfintei Scripturi despre iubirea lui Dumnezeu față de oameni, pe baza unor texte biblice scurte din Vechiul și Noul Testament, discutate în grup, cu sprijinul profesorului, având drept rezultat o fișă intitulată „Biblia - Cuvântul lui Dumnezeu pentru oameni”*

IX.CS.1.3. Descrierea mesajului teologic, cultural și literar al unor texte biblice, evidențiind valoarea lor universală

- *explicarea rolului Sfintei Scripturi ca izvor al revelației lui Dumnezeu și al culturii universale, pe baza unei prezentări despre structura Bibliei (Vechiul și Noul Testament) și a unor exemple de texte biblice reprezentative, încheiată cu o fișă sinteză*
- *prezentarea diferenței dintre chipul și asemănarea cu Dumnezeu, pe baza unui text scurt din Sfinții Părinți și a exemplului unui sfânt din viața Bisericii, care reflectă asemănarea cu Dumnezeu prin iubire și fapte bune, având ca produs o fișă cu reflecții personale despre semnificația asemănării cu Dumnezeu*
- *explicarea modului în care Hristos Se descoperă ca Lumină a lumii, pe baza versetelor biblice și a simbolului luminii reflectat în icoana „Schimbarea la Față”, finalizată cu un poster digital intitulat „Lumină pentru suflet”*
- *descrierea mesajului teologic al textului biblic despre creație, pe baza lecturii fragmentului din Facerea 1-2 și a unei discuții despre relația omului cu lumea și cu Dumnezeu, încheiată cu o fișă intitulată „Lumea - locul în care Dumnezeu ne cheamă la grijă și recunoștință”*

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

IX.CS.2.1. Identificarea elementelor definitorii ale credințelor și religiilor din antichitate
- consemnarea caracteristicilor religiilor antice, pe baza unor resurse digitale, pentru completarea unei fișe sub forma unui „glosar al credințelor” - sublinierea legăturii dintre spațiul geografic și dezvoltarea culturilor religioase a locurilor de cult și a centrelor religioase importante ale civilizațiilor studiate (ex: Babilon, Templul lui Ra, Acropole, Forum Romanum, sanctuare geto-dacice) prin completarea unei hărți tematice - selectarea valorilor de viață, exprimate într-un mit/într-o povestire religioasă din Antichitate, care se regăsesc și în normele de viață contemporane, prin elaborarea unei reflecții scrise
IX.CS.2.2. Prezentarea principalelor religii din perspectivă istorică
- prezentarea principalelor evenimente și personalități religioase din Antichitate, prin utilizarea unor aplicații digitale pentru a proiecta o cronologie interactivă - formularea caracteristicilor din două religii antice, evidențiind relația om-divinitate, printr-o fișă criterială comparativă/colaj/antologie multimedia - explicarea rolului ritualurilor și a valorilor comunităților religioase antice, pe baza unui interviu imaginar cu o persoană din Antichitate
IX.CS.2.3. Analizarea rolului experienței religioase a umanității în dezvoltarea culturii și a civilizației
- examinarea documentelor istorice despre credințele geto-dacilor privind sacralitatea naturii și locurile de cult, prin accesarea a două resurse distincte, finalizată cu o discuție de grup - rezumarea mesajelor unor texte despre o religie antică în care sunt descrise festivitățile religioase care consolidau viața comunitară, pentru realizarea unui colaj digital/fizic - analizarea diferențelor și asemănărilor din religiile antice, pentru a înțelege cum experiența religioasă poate influența organizarea socială și moralitatea, realizând o expoziție digitală/fizică de artefacte cu tema Simbolurile, sărbătorile și locurile de cult

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religioase-morale

IX.CS.3.1. Aplicarea principiilor biblice care definesc viața personală și comunitară
- aplicarea principiilor biblice ale respectului, responsabilității și integrității, în analiza unei situații concrete de viață (ex.: un coleg este ridiculizat în fața clasei pentru o greșeală), concretizată într-o fișă de autoevaluare moral-spirituală, intitulată „Cum aleg să reacționez creștinește” - utilizarea principiilor Decalogului în situații de viață personală și comunitară, pe baza unor exemple de comportament moral din societatea contemporană (ex.: evitarea vorbirii de rău, atitudinea față de bullying), concretizată într-un eseu reflexiv intitulat „Poruncile care dau sens vieții” - ilustrarea modului în care Predica de pe Munte promovează pacea și reconcilierea între oameni, pe baza unor exemple de atitudini umane și valori creștine („Fericiți făcătorii de pace..., Iubiți pe vrăjmașii voștri...”), concretizată printr-o dezbateră tematică despre relevanța acestor principii în viața de astăzi
IX.CS.3.2. Susținerea unor decizii personale în corelare cu valorile religioase
- compararea deciziilor morale din viața de zi cu zi cu principiile Decalogului, pe baza unor studii de caz, care arată relevanța poruncilor divine în orientarea alegerilor morale, concretizată într-o fișă de reflecție intitulată „Calea mea între bine și adevăr” - analizarea modului în care valorile creștine - pacea, iertarea, reconcilierea și înțelegerea - influențează luarea deciziilor morale, prin raportare la Predica de pe Munte și la exemple din viața cotidiană, concretizată într-un eseu reflexiv - examinarea felului în care principiile Decalogului și valorile evanghelice ghidează alegerile morale personale, pe baza unui studiu de caz discutat în grup, concretizată într-o prezentare orală sau digitală

<i>intitulată „De ce să aleg binele?”</i>
IX.CS.3.3. Sintetizarea valorilor biblice necesare în alegerea unor comportamente adecvate în familie, școală și comunitate
- <i>evaluarea modului în care valorile biblice ale respectului și responsabilității se reflectă în comportamentele morale din familie și școală (ex.: reacția față de un coleg jignit, rezolvarea non-violentă a conflictelor în relațiile interpersonale, asumarea unei sarcini comune), concretizată într-o discuție de grup</i> - <i>aprecierea rolului valorilor biblice ale iertării și păcii în soluționarea conflictelor din comunitate, pe baza unui studiu de caz (ex.: un conflict între colegi rezolvat prin dialog și iertare), finalizată cu un eseu argumentativ intitulat „Puterea de a ierta”</i> - <i>argumentarea importanței valorilor Decalogului și ale Evangheliei în formarea comportamentului moral al tinerilor, pornind de la exemple concrete din familie, școală, comunitate și mass-media, încheiată cu o prezentare digitală de grup intitulată „Valorile care ne țin împreună”</i>

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

IX.CS.4.1. Analizarea rolului valorilor religioase în vederea menținerii solidarității comunitare
- <i>analizarea informațiilor referitoare la valorile și responsabilitățile creștinului (față de Dumnezeu, de sine, de aproapele și de creație), pentru a evidenția conexiunile dintre valorile biblice și faptele de solidaritate din societatea contemporană, realizând o hartă conceptuală digitală intitulată „Lanțul responsabilității creștine”</i> - <i>analizarea etapelor devenirii spirituale, inspirate din Sfânta Scriptură și viața de zi cu zi, cu scopul menținerii solidarității în comunitate, cu ajutorul unui portofoliu digital sau poster tematic intitulat „Omul frumos la suflet”</i> - <i>evidențierea rolului duhovnicului ca mentor spiritual și sprijin pentru tineri în fața provocărilor lumii contemporane, realizând un organizator grafic comparativ în Canva sau altă aplicație, care să prezinte diferențele dintre îndrumarea spirituală, psihologică și socială</i>
IX.CS.4.2. Argumentarea nevoii de modelare și dezvoltare personală, prin asumarea responsabilităților creștine
- <i>justificarea nevoii de dezvoltare spirituală prin valorificarea modelelor din domeniul religiei, realizând un podcast educațional, intitulat „Cum mă inspiră credința să fiu mai bun”, în care elevii discută despre formarea caracterului și rolul conștiinței morale</i> - <i>argumentarea importanței duhovnicului ca îndrumător în procesul de modelare a personalității adolescentului, prin realizarea unui interviu (audio/video) cu un preot sau profesor de religie, finalizat cu un eseu structurat despre rolul îndrumării spirituale</i> - <i>motivarea nevoii de modelare și de asumare a valorilor creștine, pentru a deveni persoane reziliente în fața provocărilor lumii contemporane, prin elaborarea unei scrisori deschise, digitale, adresată tinerilor, intitulată „Fii puternic prin credință!”, care va conține îndemnuri și soluții la provocările contemporane</i>
IX.CS.4.3. Proiectarea de activități care promovează responsabilitatea creștină și dezvoltă reziliența în fața provocărilor lumii contemporane
- <i>proiectarea de activități care promovează responsabilitatea creștină în comunitate, realizând un plan de acțiune intitulat „Credința în faptă”, care cuprinde pașii concreți pentru organizarea unei campanii de voluntariat (ajutorarea persoanelor vulnerabile, acțiuni ecologice, implicare parohială)</i> - <i>dezvoltarea unui proiect de activitate cu tema „Cum rămân credincios în lumea contemporană”, finalizată cu o prezentare, unde elevii propun soluții pentru echilibru, credință, autocontrol și reziliență spirituală</i> - <i>formularea de argumente pentru faptele de responsabilitate creștină și modelele de reziliență spirituală, cu ajutorul unor instrumente digitale (platforma Artsteps sau Google Arts & Culture), de unde vor fi</i>

selectate imagini, texte și materiale multimedia despre sfinți contemporani, tineri voluntari sau duhovnici exemplari, organizând o expoziție în format fizic sau digital

CLASA a IX-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Tema majoră Domenii de conținut	Creștinul – ucenic al Domnului Iisus Hristos Conținuturi
I. Hristos – Calea, Adevărul și Viața	1. Sfânta Scriptură - izvor al Revelației și element de cultură universală (inspirația, structura, mesajul/perspectiva teologică, culturală, literară) 2. Creația ca dar al lui Dumnezeu (referatul biblic al creației: Facerea cap. 1-2; providența divină) 3. De la chip la asemănarea cu Dumnezeu (chipul – structura persoanei; asemănarea – scop al îndumnezeirii prin har) 4. Hristos - Lumina lumii și Restauratorul omului (venirea Domnului în lume, Vestea cea Bună)
II. Comunitatea religioasă – identitate, responsabilitate și bucuria mărturisirii	5. Decalogul - temei al normativității personale și comunitare (invitație la respect, responsabilitate și integritate) 6. Evanghelia - izvor de pace, reconciliere și conviețuire (Predica de pe Munte - îndemn spre viață curată, smerită și iubitoare)
III. Creștinismul și provocările lumii contemporane	7. Responsabilitățile creștinului (față de Dumnezeu, față de sine, față de aproapele și față de creație) 8. Valori creștine și caracter (omul lăuntric - conștiință, comportament; ilustrări la nivelul unor pilde) 9. Duhovnicul - prieten și îndrumător în viața adolescentului (rolul duhovnicului în modelarea, conturarea și afirmarea personalității; exemple de mari duhovnici)
IV. Religiile lumii: valori și aspecte specifice	10. Religii în Antichitate – repere istorice, origini și izvoare (mesopotamieni, egipteni, greci, romani, geto-daci) 11. Relația omului cu divinitatea în religiile Antichității (ordinea lumii și sacralitatea naturii; locurile de cult, sacerdoțiul, sărbătorile) 12. Dimensiunea culturală și filosofică a religiilor antice (de la mit la morală; principii și norme de viață comunitară)

CLASA a X-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață**X.CS.1.1. Identificarea unor elemente de morală creștină în diferite texte religioase**

- recunoașterea unor învățături morale ale Mântuitorului Iisus Hristos, prin analizarea unor texte evanghelice, care evidențiază valorile creștine necesare omului spre dobândirea mântuirii, generând o hartă conceptuală
- sublinierea însușirilor morale reflectate în textele biblice și patristice, care sintetizează rolul Maicii Domnului în viața Bisericii și în istoria mântuirii, completând o fișă de lucru
- identificarea elementelor de morală creștină, reflectate în viața și faptele sfinților, care evidențiază contribuția acestora la cultivarea demnității, responsabilității și credinței în viața creștinului, realizând o expoziție tematică
- descrierea atitudinilor creștine, privind alegerea responsabilă, reflectate în pildele scripturistice, prin realizarea unui poster tematic

X.CS.1.2. Prezentarea unor aspecte din iconomia mântuirii

- asocierea evenimentelor din viața Mântuitorului/a Maicii Domnului/a sfinților cu principalele sărbători religioase și datele lor liturgice, utilizând calendarul creștin-ortodox, în scopul evidențierii rolului lor în desfășurarea iconomiei mântuirii, sub forma unui tabel cronologic
- explicarea simbolurilor din pildele Mântuitorului, pe baza textelor patristice, în cadrul unei activități de grup, realizând o diagramă explicativă
- relatarea unor exemple de demnitate și alegere responsabilă din viețile sfinților, prin lecturarea unor fragmente reprezentative, realizând o prezentare digitală
- rezumarea principalelor modalități de preacinstire a Maicii Domnului pe baza unor texte biblice și patristice, în cadrul unei activități de analiză pe grupuri, realizând o prezentare orală sintetică („Maica Domnului – Mama noastră duhovnicească”)

X.CS.1.3. Compararea unor elemente interdisciplinare care definesc aspecte ale identității religioase

- ilustrarea formelor artistice (literare, iconografice etc.) de preacinstire a Maicii Domnului în cultura românească și universală, prin participarea la un atelier interdisciplinar religie-artă-cultură, realizând micro-prezentări
- explicarea valorilor transmise direct/indirect de către Mântuitorul, în vederea comparării unor elemente interdisciplinare definitorii, în cadrul unei dezbateri, pentru realizarea unei planșe ilustrative
- exemplificarea aspectelor interdisciplinare, care definesc identitatea religioasă, aplicabile în viața personală, ca repere de demnitate și responsabilitate creștină, pornind de la evenimente din viața Mântuitorului, pentru elaborarea unui eseu reflexiv
- caracterizarea personalității unui sfânt pe baza texte literare și religioase, cu scopul de a conștientiza condiția umană care poate ajunge la îndumnezeire, realizând o fișă biografică

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii**X.CS.2.1. Identificarea elementelor definitorii ale religiilor orientale**

- enumerarea elementelor-cheie (fondator, scrieri sacre, concepte-cheie) din hinduism, budism și confucianism, pentru a evidenția caracteristicile acestor religii, sub forma unui tabel comparativ

- identificarea sărbătorilor și pelerinajelor pe tematici, pentru a reliefa expresiile cultural-artistice din religiile asiatice, realizând un „Atelier de imagini” (digital sau fizic) - localizarea regiunilor de origine și a principalelor centre ale religiilor orientale pe harta lumii, în vederea îmbogățirii cunoștințelor transdisciplinare, realizând un colaj geografic și cultural
X.CS.2.2. Prezentarea valorilor universale din religiile orientale și a modalităților specifice de exprimare a acestora
- corelarea simbolurilor cu valorile fundamentale ale religiilor studiate, în vederea recunoașterii elementelor definitorii, pe o fișă de lucru - rezumarea modului specific de exprimare din fiecare religie (hinduism, budism, confucianism), prin gruparea unor valori din texte/fragmente religioase, realizând un poster comparativ de grup - exprimarea prin cuvinte proprii a nevoii dialogului interreligios și a conviețuirii pașnice dintre religii, având în vedere promovarea păcii între oameni, pentru a realiza un articol de presă
X.CS.2.3. Analizarea unor principii etice din religiile orientale în abordarea unor probleme universale
- dezbateră modalităților concrete de promovare a respectului, armoniei între oameni și condamnare a violenței, inspirate din religiile studiate, pentru prezentarea unor soluții despre definirea limitelor în societatea contemporană, prin prezentarea în format oral a opiniilor - analizarea valorilor fundamentale ale religiilor studiate (ex: cele cinci precepte budiste, cele patru adevăruri nobile), punând în evidență modul în care acestea pot dezvolta comportamente etice contemporane, în raport cu probleme morale actuale (cum ar fi lipsa empatiei sau dezechilibrul interior al omului modern), printr-o prezentare ilustrată sau un colaj tematic - examinarea principiilor de armonie și nonviolență din hinduism, budism și confucianism, în contextul analizei contribuției acestor religii la dialogul interreligios pentru promovarea păcii mondiale, realizând o sinteză comparativă sub forma unei diagrame ishikawa (valori comune și diferențe de abordare)

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

X.CS.3.1. Aplicarea principiilor învățaturii de credință referitoare la lucrarea Duhului Sfânt în Biserică și comunitate
- folosirea denumirilor darurilor Sfântului Duh, pornind de la textul biblic Galateni 5, 22-23, în cadrul unei dezbateri colegiale, finalizată cu o hartă conceptuală - integrarea citatelor despre darurile Duhului Sfânt din texte variate, pentru a evidenția manifestarea acestora în viața Bisericii și în comunitate, într-o fișă de lectură - schițarea legăturii dintre Iisus Hristos și creștini, prin lucrarea Duhului Sfânt, pornind de la pilda viței și a mlădiței, finalizată cu un organizator grafic de tip ciorchine
X.CS.3.2. Evidențierea particularităților unei comunități construite pe valorile religioase creștine
- prezentarea modalităților prin care darurile Sfântului Duh sprijină viața și unitatea comunității creștine, pornind de la I Corinteni 12, 4-7, evidențiind aceste valori prin realizarea unei prezentări demonstrative - evidențierea conlucrării dintre harul divin și voința omului, reflectată în Sfintele Taine pentru înnoirea vieții personale, prin elaborarea unui eseu argumentativ - analizarea mesajului apostolic, care a dus la formarea și organizarea Bisericii primare, pornind de la Faptele Apostolilor cap. 2-4, printr-un text descriptiv
X.CS.3.3 Argumentarea conlucrării dintre harul divin și voința omului pentru înnoirea vieții și a creației
- evaluarea semnificației unei Sfinte Taine la care a participat, argumentând rolul acesteia în formarea vieții personale, spirituale și consolidarea comuniunii creștine, printr-un studiu de caz

- argumentarea conlucrării dintre harul divin și voința omului, în contextul citatelor Evrei 4, 16 și Iacov 1, 17, pentru identificarea modurilor de înnoire a vieții creștine și a creației, printr-un panel de discuții
- justificarea contribuției darurilor Sfântului Duh la înnoirea vieții personale, pornind de la texte biblice, pentru a evidenția aplicarea credinței în luarea deciziilor responsabile privind viața personală și comunitară, prin realizarea unui poster motivațional

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

X.CS.4.1. Prezentarea unor aspecte și atitudini creștine din viețile sfinților

- prezentarea valorilor creștine desprinse din viețile sfinților, utilizând Patericul, pentru promovarea virtuților sub forma unui panou informativ
- explicarea influenței sfinților ca modele morale în viața tinerilor, printr-un dialog ghidat, despre pacea sufletească și practicile rezilienței, pentru realizarea unui articol pentru o revistă a elevilor
- explicarea sensului unor citate ale sfinților prin asocierea cu situații concrete din viața de zi cu zi, pentru înțelegerea valorilor creștine, finalizată cu un mini-calendar digital

X.CS.4.2. Evidențierea rolului valorilor creștine în relație cu semenii și cu mediul înconjurător

- evidențierea învățăturilor scripturistice, cuprinse în I Corinteni 13, despre iubire ca esență a vieții, în scopul promovării relațiilor de comuniune creștină, pentru a genera un ghid practic pentru tineri
- examinarea unor texte religioase, care prezintă valorile creștine pe baza cărora se poate rezolva o situație conflictuală prezentată și analizată, în echipă, finalizată cu un raport scris al concluziilor
- analizarea unor exemple concrete de comportamente pozitive, inspirate din viața unor persoane sfinte, prezentate într-un colaj colectiv

X.CS.4.3. Proiectarea unor acțiuni creative care promovează comportamente etice și atitudini pozitive față de semenii și mediu, în conformitate cu valorile creștine

- generarea unui plan de acțiune pentru protejarea mediului înconjurător, privind diminuarea risipei alimentare, evidențiind ideea creștină a cumpătării sub forma unui infografic
- elaborarea unui cod etic al clasei bazat pe iubire, respect reciproc și iertare, folosind texte biblice, finalizat ca un document colectiv semnat și adoptat de către colegi
- organizarea unor acțiuni care privesc implicarea elevilor în campanii de promovare a proiectelor ecologice, având ca rezultat mini broșuri educaționale care reliefează coparticiparea la un mediu sănătos

CLASA a X-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Tema majoră Domenii de conținut	Creștinul – prieten al Domnului Iisus Hristos și al sfinților Conținuturi
I. Hristos – Calea, Adevărul și Viața	1. Mântuitorul Hristos în Sfintele Evanghelii și viața Bisericii (evenimentele importante din viața Mântuitorului, sărbătorile împărătești) 2. Hristos - Învățătorul desăvârșit (învățarea directă și învățarea indirectă prin pilde: pilda fiului risipitor; pilda Samaritanului milostiv; pildele împărăției - pilda Semănătorului și pilda neghinei) 3. Maica Domnului în viața Bisericii și a creștinului (rolul Maicii Domnului în istoria mântuirii; modalități de preacinstire; referințe biblice, patristice și culturale)

Tema majoră Domenii de conținut	Creștinul – prieten al Domnului Iisus Hristos și al sfinților Conținuturi
	4. Sfinții - modele de demnitate și alegere responsabilă (sfinți din istoria Bisericii universale)
II. Comunitatea religioasă – identitate, responsabilitate și bucuria mărturisirii	5. Lucrarea Duhului Sfânt în Biserică și în creație (darurile Sfântului Duh; conlucrarea dintre harul divin și voința omului prin Sfintele Taine; înnoirea creației prin Duhul Sfânt) 6. Biserica - de la comunitatea apostolică la comuniunea euharistică (întemeierea Bisericii; mesajul apostolic și actualitatea acestuia; unitate și solidaritate în viața creștină; creștinii uniți în și cu Hristos; pilda viței și a mlădițelor)
III. Creștinismul și provocările lumii contemporane	7. Tinerii - promotori ai valorilor creștine urmând exemplul sfinților (iubire, curaj, demnitate, răbdare, cumpătate, modestie, iertare, înțelepciune, milă, milostenie, sacrificiu) 8. Iubirea, fundament al vieții creștine (Imnul dragostei - I Corinteni cap.13) 9. Pacea sufletească și practicile rezilienței (atitudinea creștinului în fața dificultăților: rugăciunea, iertarea și recunoștința; pilda fiului risipitor)
IV. Religiile lumii: valori și aspecte specifice	10. Religii orientale - repere istorice, origini, izvoare și învățătură (hinduism, budism, confucianism) 11. Expresii cultural-identitare în religiile orientale (valori fundamentale: armonia, compasiunea, echilibrul; arhitectura sacră; simboluri; sărbători și pelerinaje) 12. Dialogul interreligios și conviețuirea pașnică (contribuția religiilor orientale la coeziunea socială, îmbogățirea culturală și promovarea păcii între oameni; posibilități și limite)

CLASA a XI-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață**XI.CS.1.1. Recunoașterea principalelor învățături de credință creștină privind viața spirituală**

- identificarea elementelor de identitate religioasă și spirituală, pe baza învățăturilor creștine despre darul vieții, rugăciune și sfintele slujbe, prezentate în surse teologice și materiale digitale, concretizată într-o fișă de lucru cu exerciții de completare
- recunoașterea perspectivei creștine asupra vieții veșnice și a virtuților care o susțin, prin analizarea unor texte biblice și fragmente din viețile sfinților, discutate în clasă, concretizată într-un tabel cu exemple de comportamente creștine
- enumerarea preceptelor moral-creștine privind darul vieții, Sfânta Liturghie și faptele bune, pe baza unor texte religioase discutate la clasă, concretizată prin completarea unui grafic comparativ al valorilor morale creștine
- recunoașterea simbolurilor și gesturilor liturgice, pornind de la observarea Sfintei Liturghii sau a altor slujbe bisericești, cu sprijinul unor materiale video și ghiduri teologice, concretizată prin realizarea unui colaj explicativ

XI.CS.1.2. Exprimarea perspectivei creștine asupra vieții, ca dar al lui Dumnezeu

- identificarea componentelor vieții spirituale creștine, prin participarea la Sfânta Liturghie, practicarea rugăciunii, virtuților teologice, pentru a explica importanța darului vieții și comuniunea în Hristos în viața personală și în comunitate, concretizată printr-un jurnal de reflecție
- exprimarea perspectivei creștine privind viața, ca dar de la Dumnezeu, pornind de la vizionarea unor documentare științifice/filme creștine, în vederea realizării unei dezbateri
- prezentarea relevanței învățăturii creștine pentru viața personală și socială actuală, pe baza unor texte biblice sau scrieri contemporane creștine în raport cu provocările lumii contemporane (elemente de bioetică, individualism, criza familiei), prin intermediul unei dezbateri de tip masă rotundă
- descrierea modului în care este înțeles darul vieții în credința creștină și în gândirea științifică, prin studierea unor texte biblice (de exemplu, Psalmul 138: „Tu m-ai ținut în pântecele mamei mele”) și vizionarea unui documentar despre viață și creație, concretizată prin redactarea unui eseu-reflecție sau a unei prezentări multimedia

XI.CS.1.3. Precizarea modurilor de implicare a tinerilor în viața comunității

- prezentarea principalelor asociații de tineret (ATOR, ATCOR, ASCOR etc.), grupuri parohiale, grupuri de cateheză, care funcționează în cadrul Bisericii Ortodoxe Române și a modurilor de implicare a acestora în viața Bisericii, utilizând surse online, prin realizarea unei broșuri informative/pliant
- expunerea proiectelor sau activităților realizate în cadrul asociațiilor de tineret, utilizând diverse surse, printr-o galerie virtuală sau fizică (expoziție de postere, timeline interactiv)
- corelarea unor fragmente studiate din Sfânta Scriptură pe teme precum: darul vieții, iubire, filantropie și comuniune, pentru a prezenta importanța moralității în relațiile dintre tineri și în viața comunității, folosind formate precum vlogul sau podcastul educativ
- prezentarea unei activități filantropice sau ecologice, realizate în colaborare cu parohia sau un grup de tineret ortodox, având ca temă „Tinerii și darul comuniunii”, care să includă scopul, obiectivele, pașii de realizare și modalitățile de implicare ale tinerilor

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

XI.CS.2.1. Ilustrarea elementelor definitorii ale religiilor monoteiste
- prezentarea religiilor monoteiste - repere istorice, învățătură, arhitectură sacră, sărbători și pelerinaje ale iudaismului, creștinismului și islamului, folosind manualul și resurse online, prin completarea unui tabel comparativ - identificarea elementelor caracteristice fiecărei religii monoteiste, printr-un tur virtual al locurilor sfinte, completând o fișă de observare - explicarea importanței practicilor rituale din cele trei religii monoteiste, utilizând texte explicative sau sesiuni de întrebări și răspunsuri cu ajutorul jocului de rol „maestru-discipol”, realizând prezentări multimedia
XI.CS.2.2. Aplicarea învățăturilor morale literare și culturale din scrierile sacre în contexte de viață și cultură universală
- ilustrarea valorilor morale comune ale religiilor monoteiste, raportate la învățătura creștină, prin activități de grup și discuții ghidate pe baza unor texte religioase reprezentative, concretizată într-un afiș sau o prezentare intitulată „Valori care ne apropie” - utilizarea principiilor morale desprinse din textele sacre pentru identificarea mesajelor culturale universale, în cadrul unui joc de tip „escape room” bazat pe ghicitori și simboluri religioase, concretizată printr-un mini-proiect interactiv intitulat „Descoperă sensul din cuvântul sfânt” - realizarea unui colaj digital care redă mesajul moral și cultural al scrierilor sacre (Biblia, Tora și Coranul), pe baza unor exemple din literatură, artă și muzică relevante, intitulat „Mesajul sacru în artă și cultură”
XI.CS.2.3. Analizarea elementelor specifice și a celor comune referitoare la principiile eticii din religiile monoteiste
- examinarea manifestărilor concrete ale unei valori morale (familia, prietenia, solidaritatea și respectul față de ceilalți și față de creație; pacea, dreptatea, responsabilitatea, iertarea și toleranța) în cele trei religii, folosind exemple din texte sacre și situații din viața cotidiană, utilizând formate de prezentare variate - compararea învățăturii de credință creștină (de exemplu, conceptul de iertare și dragoste față de vrăjmași) cu învățătura de credință a celorlalte religii monoteiste, din perspectiva relațiilor și valorilor morale (familie, pace, dreptate), realizând o analiză comparativă (tabel, diagramă Venn sau miniproiect de cercetare) - stabilirea de relații între principiile legate de familie, prietenie, solidaritate, iertare, respect, toleranță din religiile monoteiste, în proiecte de grup, utilizând tehnica bula dublă sau flash-carduri digitale

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religio-morale

XI.CS.3.1. Aplicarea reperelor morale care susțin relațiile de prietenie, ca model al comuniunii creștine
- aplicarea reperelor morale creștine care susțin relațiile de prietenie (adevăr, respect, iertare, fidelitate), pe baza analizării unor texte biblice (David și Ionatan, Hristos și ucenicii) și a exemplelor contemporane din viața tinerilor, concretizată într-o scenetă sau un film de scurt metraj, intitulat „Prietenia care unește” - utilizarea valorilor creștine, care definesc prietenia și familia (iubire, sprijin reciproc, fidelitate, bucurie), în cadrul unor activități de grup bazate pe discutarea textelor biblice și a mărturiilor actuale despre relațiile întemeiate pe credință, concretizată într-o fișă de sinteză a valorilor morale aplicate în viața cotidiană - ilustrarea valorilor prieteniei creștine (adevăr, respect, empatie, solidaritate), manifestate în viața tinerilor, pe baza discutării unor situații concrete și a exemplelor pozitive din comunitate, concretizată într-un produs colaborativ intitulat „Tabelul prieteniei creștine”

XI.CS.3.2. Analizarea valorilor creștine care stau la baza familiei și a actualității acestora
- <i>analizarea viziunii creștine despre frumusețea și sacralitatea vieții, pe baza unor texte din Pateric și Materic, a unor studii de caz, utilizând diagrama cauză și efect</i> - <i>sintetizarea principalelor valori creștine ale familiei (iubire, respect, fidelitate, sprijin reciproc), ilustrată prin imagini, citate biblice și mărturii contemporane, utilizate în elaborarea unei prezentări de echipă</i> - <i>analizarea modului în care valorile familiei creștine pot susține echilibrul interior și armonia relațiilor interumane, având ca suport exemple din viețile sfinților, cu ajutorul jurnalului reflexiv</i>
XI.CS.3.3. Evaluarea atitudinilor creștine din viața personală, familială și a grupurilor de apartenență
- <i>autoevaluarea atitudinilor proprii în relațiile de familie și prietenie, prin reflectarea modului în care sunt aplicate valorile credinței, nădejdi și dragostei, inspirată din modele de familie ale sfinților căsătoriți (Sfinții Timotei și Mamvra, Sfinții Adrian și Natalia), cu ajutorul unui chestionar reflexiv</i> - <i>evaluarea comportamentelor și atitudinilor întâlnite în familie, școală sau grupul de prieteni, pornind de la situații reale, prin realizarea unui portofoliu individual intitulat „Chipul creștin al relațiilor mele”</i> - <i>aprecierea modului în care valorile și atitudinile creștine pot contribui la formarea propriei identități și la construirea comunității cu ceilalți, folosind texte biblice și reflecții personale, prin elaborarea unui jurnal spiritual (jurnal evaluativ)</i>

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comunității în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

XI.CS.4.1. Analizarea elementelor de bioetică creștină care promovează sacralitatea vieții
- <i>analizarea elementelor de bioetică creștină și armonie dintre Dumnezeu, om și natură, pe baza unor texte biblice sau prin discutarea unor studii de caz, care promovează sacralitatea vieții/utilizarea eficientă a resurselor naturale, folosind metoda turul galeriei</i> - <i>investigarea principiilor creștine legate de sacralitatea vieții, filantropie și comuniune, cu ajutorul unui studiu de caz bazat pe o dilemă bioetică sau filantropică, în vederea prezentării unor argumente din perspectiva fiecărui rol (ex. teologul, filantropul, membrul unei familii), în cadrul unei activități pe grupe, de tip Consiliul etic</i> - <i>examinarea elementelor de bioetică creștină despre valorile creștine, care pot ghida deciziile etice, pornind de la documentele Patriarhiei Române, prin realizarea unui proiect de echipă (afiș sau prezentare digitală)</i>
XI.CS.4.2. Argumentarea rolului rugăciunii în viața personală și a comunității
- <i>analizarea legăturii dintre rugăciune și pacea lăuntrică, având ca sursă mărturii din viețile sfinților contemporani, prin participarea la ateliere de reflecție în grup</i> - <i>argumentarea rolului rugăciunii în viața personală și a comunității, utilizând scrierile Sfinților Părinți și ale scriitorilor bisericești (Sfântul Ioan Scărarul – „Scara dumnezeiescului urcuș”), printr-un interviu în perechi</i> - <i>evidențierea rolului virtuților teologice în viața comunității școlare sau parohiale, utilizând resurse video și texte liturgice, pentru realizarea unui proiect de echipă intitulat „Săptămâna rugăciunii”</i>
XI.CS.4.3. Elaborarea unui demers bazat pe virtuțile creștine, care contribuie la descoperirea sinelui și la dezvoltarea spirituală
- <i>elaborarea unei reflecții despre darul și sacralitatea vieții din perspectivă creștină, pornind de la texte biblice și exemple din situațiile actuale de viață care pun în discuție demnitatea umană, finalizată cu redactarea unui eseu intitulat „Viața - darul lui Dumnezeu cel mai de preț”</i> - <i>dezvoltarea unor opinii despre modul în care rugăciunea aduce pace în suflet și întărește credința, în cadrul unui atelier de creație spirituală pe grupe, concretizată printr-o expoziție intitulată „Rugăciunea - limbajul tainic al inimii”</i>

- proiectarea unui demers care promovează cultivarea virtuților teologice (credință, nădejde, dragoste) în viața de zi cu zi, utilizând resurse teologice, artistice și digitale, concretizată într-un proiect intitulat „Descoperirea sinelui în lumina credinței”

CLASA a XI-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Tema majoră Domenii de conținut	Identitate și mărturie creștină Conținuturi
I. Hristos – Calea, Adevărul și Viața	1. Darul vieții (sens, scop și finalitate) 2. Perspectiva veșniciei în lumina Evangheliei (învățătura creștină despre mântuire și viața veșnică) 3. Sfânta Liturghie în viața creștinului și a lumii (semnificație, structură și simbolism; importanța participării la Sfânta Liturghie) 4. Sfânta Liturghie – izvorul filantropiei creștine (empatie, generozitate, altruism, compasiune, binefacere, voluntariat)
II. Comunitatea religioasă – identitate, responsabilitate și bucuria mărturisirii	5. Comuniunea în Hristos, practică a credinței (modele de prietenii biblice, patristice și contemporane; asociații creștine/ grupuri parohiale) 6. Tinerii și valorile perene ale familiei (iubire, fidelitate, respect, sprijin reciproc, bucuria comuniunii)
III. Creștinismul și provocările lumii contemporane	7. Frumusețea și sacralitatea vieții (elemente de bioetică creștină, armonia dintre Dumnezeu, om și natură) 8. Rugăciunea - izvor de pace, bucurie și comuniune (dialogul omului cu Dumnezeu; modele și foloase ale rugăciunii) 9. Descoperirea valorii sufletului în lumina credinței (credința, nădejdea și dragostea - repere pentru prezent și veșnicie)
IV. Religiile lumii: valori și aspecte specifice	10. Religii monoteiste - repere istorice, învățătură, arhitectură sacră, sărbători și pelerinaje (iudaism, creștinism, islam) 11. Etica relațiilor și valorile morale în religiile monoteiste (familia, prietenia, solidaritatea și respectul față de ceilalți și față de creație; pacea, dreptatea, responsabilitatea, iertarea și toleranța) 12. Scrierile sacre - surse de inspirație pentru cultura universală (valoarea morală și literară; valențe artistice, educative și culturale în religiile monoteiste)

CLASA a XII-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață**XII.CS.1.1. Identificarea principalelor învățături de credință creștină, folosind resurse variate în format fizic sau digital**

- identificarea evenimentelor fundamentale ale Pătimirilor și Învierii Domnului, pe baza Evangheliilor sinoptice, concretizată într-o hartă vizuală, care redă succesiunea și semnificația teologică a acestora
- redarea conținutului Fericirilor ca sinteză a învățăturii morale creștine, prin utilizarea unor resurse audio-video și comentarii biblice, finalizată cu un organizator grafic digital, care sintetizează valorile morale exprimate
- descrierea ideii de viață în Hristos ca drum al desăvârșirii spirituale, pe baza unor texte patristice și mărturii video despre sfinți contemporani, concretizată într-o fișă de reflecție intitulată „Pași spre împlinirea mea în Hristos”
- recunoașterea învățăturii de credință despre Sfânta Treime, pe baza textelor din Simbolul de credință și a versetelor biblice (Ioan 14, 23-26; Matei 28, 19), concretizată într-o diagramă Venn care evidențiază legătura dintre iubirea treimică și mesajul Fericirilor privind comuniunea și pacea

XII.CS.1.2. Explicarea semnificației Fericirilor ca model de devenire și desăvârșire creștină

- explicarea modului în care Fericirile contribuie la trăirea comuniunii și a păcii între oameni, pe baza textului biblic de la Matei 5, 3–12, concretizată prin realizarea unei scheme simple de tip cauză–efect
- descrierea evenimentelor din Săptămâna Sfințelor Pătimiri și a semnificației lor mântuitoare, pe baza vizionării unui fragment video, concretizată într-o linie cronologică ilustrată (timeline)
- explicarea mesajului principal al Fericirilor ca îndemn la transformare interioară, pe baza textului biblic de la Matei 5, 3-12, concretizată într-un tabel comparativ, care ilustrează corespondența dintre virtuțile cuprinse în Fericiri și atitudinile concrete din viața cotidiană care conduc spre devenire și desăvârșire creștină
- evidențierea legăturii dintre virtuțile creștine (perseverența, răbdarea, conlucrarea cu harul divin) și trăirea Fericirilor, pe baza lecturii unor texte biblice și patristice despre viața în Hristos, concretizată într-o fișă de reflecție intitulată „Fericirile – drumul meu spre împlinire”

XII. CS.1.3. Ilustrarea nevoii de progres spiritual în formarea identității religioase personale și comunitare

- identificarea semnificației iubirii divine ca temei al progresului spiritual, prin lectura unor texte biblice despre Sfânta Treime, concretizată într-o fișă-sinteză intitulată „Iubirea – începutul creșterii spirituale”
- descrierea modului în care Jertfa și Învierea lui Hristos arată omului drumul spre înnoire spirituală, pe baza lecturii textelor evanghelice și a unui material ilustrativ despre Înviere, concretizată într-un rezumat grafic intitulat „De la suferință la lumină”
- explicarea modului în care dobândirea virtuților sunt repere pentru dezvoltarea spirituală a omului - viața în Hristos, prin lectura textului biblic (Matei 5, 3-12), concretizată prin elaborarea unui eseu structurat
- evidențierea etapelor prin care omul poate progresa spiritual, pe baza lecturii unor texte patristice și a discutării semnificației efortului și a harului, concretizată într-o fișă de reflecție intitulată „Pași spre împlinirea mea spirituală”

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii**XII.CS.2.1. Prezentarea elementelor definitorii ale comunităților religioase din țara noastră**

- *identificarea particularităților comunităților religioase din România, pe baza observării expresiilor religioase și culturale (tradiții, arhitectură, artă sacră, sărbători, muzică religioasă), concretizată într-o prezentare digitală intitulată „Expresii ale credinței în spațiul românesc”*
- *descrierea elementelor de patrimoniu cultural-religios din România, incluse în lista UNESCO, pe baza vizionării și documentării despre bisericile de lemn din Maramureș, mănăstirile din Bucovina, bisericile fortificate din Transilvania etc., concretizată într-o expoziție digitală intitulată „Credința care zidește”*
- *exersarea respectului, a toleranței și armoniei interetnice și interconfesionale din România, în cadrul unor ateliere de reflecție și discuții despre mărturiile spirituale ale poporului român și protejarea patrimoniului religios, concretizată într-un portofoliu de grup, intitulat „Comuniunea în credință și cultură”*

XII.CS.2.2. Ilustrarea modurilor prin care se manifestă respectul și cooperarea între membrii diferitelor comunități religioase

- *compararea elementelor de credință, ritualurilor și valorilor fundamentale specifice principalelor confesiuni din România, în cadrul unui dialog structurat între echipe, centrat pe respectul reciproc și pe identificarea aspectelor comune, concretizată într-un poster colaborativ, intitulat „Puntea respectului între confesiuni”*
- *analizarea semnificației respectului și cooperării între persoane de confesiuni diferite, pe baza experiențelor personale sau a unui studiu de caz privind exemple de dialog interreligios, concretizată într-un afiș colaborativ, intitulat „Respectul – valoare comună a credinței”*
- *identificarea cauzelor și efectelor comunicării deficitare între comunitățile interconfesionale și interetnice, pe baza analizei realizate cu ajutorul diagramei Fishbone, în cadrul unui atelier de reflecție și colaborare, concretizată într-o scenetă de tip teatru-forum intitulată „Cuvinte care apropie”*

XII.CS.2.3. Analizarea valorilor comune și a diferențelor dintre principalele confesiuni creștine, în raport cu credința proprie și cu principiile morale creștine

- *compararea valorilor, practicilor și simbolurilor specifice principalelor confesiuni creștine din România, în cadrul unui dialog ghidat, bazat pe respectul reciproc și analiza diferențelor esențiale, concretizată într-un tabel digital sau fizic comparativ*
- *formularea unor concluzii privind valorile morale și principiile comune ale confesiunilor creștine, pe baza dezbatelor și reflecțiilor despre raportul dintre normele morale și viața socială, concretizată într-o fișă de reflecție intitulată „Ce ne unește în Hristos”*
- *analizarea unui element de patrimoniu cultural-religios din România incluse în lista UNESCO, pe baza unui studiu de caz, privind importanța acestuia în promovarea culturii naționale, concretizată printr-o prezentare multimedia*

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

XII.CS.3.1. Descrierea importanței trăirii timpului liturgic pentru viața personală și comunitară

- *explicarea valorii timpului liturgic (sărbători, posturi, rugăciuni, Sfintele Taine), prin compararea trăirilor spirituale din timpul slujbelor bisericești cu modul în care acestea pot fi continuate în viața cotidiană, concretizată într-un eseu reflexiv, intitulat „Timpul liturgic și timpul cotidian”*
- *interpretarea semnificației trăirii timpului liturgic în lumina modelelor oferite de personalitățile mărturisitoare ale culturii și spiritualității românești, pe baza unor texte sau mărturii despre rugăciune și credință (ex.: Sfântul Cuvios Mărturisitor Arsenie de la Prislop, Monahul Nicolae Steinhardt), concretizată într-un articol reflexiv intitulat „Timpul sfințit prin credință - lecția marilor mărturisitori”*
- *descrierea modului în care mărturisitorii credinței trăiesc timpul liturgic ca întâlnire cu Dumnezeu, prin lectura unor texte sau mărturii despre viața și credința acestora, concretizată într-un jurnal reflexiv intitulat „Cum învăț de la sfinți să trăiesc timpul cu Dumnezeu”*

XII.CS.3.2. Analizarea modului în care personalități ale culturii române au contribuit la promovarea credinței, valorilor și demnității naționale

- *analizarea vieții și operei unor personalități ale culturii române (ex.: Constantin Brâncuși, Nicolae Steinhardt, Ioan Alexandru), pentru a evidenția modul în care credința le-a inspirat creația artistică și mărturisirea prin artă, concretizată într-un eseu comparativ, intitulat „Credința creștina - sursă a creației”*
- *examinarea contextului istoric și cultural în care au activat personalități reprezentative ale culturii române, în vederea evidențierii relației dintre cultura națională și valorile creștine, concretizată într-un infografic tematic care ilustrează conexiunea dintre credință, artă și identitate națională*
- *interpretarea mesajelor simbolice din opere reprezentative (ex.: „Coloana Infinitului”, „Jurnalul fericirii”, „Imnele bucuriei”), pentru a surprinde modul în care arta devine mărturie a credinței și a speranței, concretizată într-un portofoliu vizual cu imagini și texte sugestive*

XII.CS.3.3. Argumentarea importanței implicării individuale și de grup în activități și proiecte care promovează respectul față de sacru și dialogul între credință și cultură

- *argumentarea unor opțiuni valorice despre relevanța mărturisirii prin artă și cultură în societatea contemporană, pe baza documentării despre viața personalităților care au unit credința și cultura, concretizată într-un podcast educativ, intitulat „Întâlniri peste timp”*
- *formularea unor opinii privind modul în care timpul liturgic și creația unor personalități culturale reflectă ideea de sfințire a vieții, pe baza participării la o dezbatere intitulată „Credința inspiră arta sau arta revelează credința?”, apelând la exemple liturgice și culturale, concretizată într-o sinteză scrisă a concluziilor dezbaterii*
- *aprecierea modului în care credința inspiră creația artistică (icoane, imnuri, literatură, muzică sacră), pe baza analizei unor opere care îmbină dimensiunea spirituală și cea culturală, concretizată într-o expoziție digitală sau fizică intitulată „Frumusețea care mărturisește credința în artă și cultură”*

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

XII.CS.4.1. Analizarea formelor de artă sacră și a semnificațiilor acestora, ca modalități de comuniune a omului cu Dumnezeu

- *analizarea formelor de artă sacră (icoane, mozaicuri, iconografie) ca expresii ale comuniunii omului cu Dumnezeu, în cadrul unei activități de grup de interpretare vizuală și simbolică, concretizată într-o expoziție digitală sau fizică intitulată „Chipul credinței în culori și simboluri”*
- *examinarea modului în care știința și religia se completează în înțelegerea lumii create de Dumnezeu, pe baza unor exemple din astronomie, biologie și teologie despre ordine, viață și sens, concretizată într-o prezentare digitală intitulată „Credință și rațiune – dialog despre sensul creației”*
- *compararea modurilor în care credința și valorile creștine pot fi exprimate și protejate în mediul digital, pe baza unor exemple de comportamente online pozitive și negative, concretizată într-o colecție tematică digitală intitulată „Credința și respectul în spațiul virtual”*

XII.CS.4.2. Evidențierea elementelor de complementaritate dintre știință și religie și a rolului acestora în cunoașterea lumii și a lui Dumnezeu

- *evidențierea modului în care arta sacră reflectă frumusețea, armonia și prezența lui Dumnezeu în lume, pe baza observării elementelor de arhitectură bisericească, pictură și muzică eclesială, raportate la simbolismul formelor, culorilor și sunetelor sacre, concretizată într-o prezentare digitală intitulată „Frumusețea care conduce spre Dumnezeu”*
- *argumentarea relației dintre știință și religie ca forme complementare de cunoaștere a lumii, pe baza unor exemple din fizică, biologie și astronomie, corelate cu învățăturile creștine despre creație, echilibru și raționalitatea universului, concretizată într-o prezentare digitală, intitulată „Două perspective, un singur adevăr”*
- *aprecierea modului în care tehnologia și mediul digital pot fi folosite, pentru promovarea adevărului, respectului și solidarității, pe baza unor exemple relevante la nivelul Bisericii Ortodoxe Române, concretizată într-o lucrare digitală, intitulată „Credință și etică în lumea virtuală”*

XII.CS.4.3. Generarea de idei și proiecte personale și de grup care promovează respectarea valorilor religioase, incluziunea socială și solidaritatea în mediul digital

- valorificarea simbolurilor vizuale și sonore specifice cultului creștin, în cadrul unui atelier creativ de grup, prin proiectarea unei expoziții digitale inspirate din arta sacră (icoane, arhitectură, cântări bisericești), intitulată „Arta credinței – frumusețea care unește”
- generarea unor idei de proiect digital care promovează valorile religioase în mediul online, în cadrul unui atelier de brainstorming organizat pe grupuri mici, concretizată în prezentarea conceptului unui produs digital (blog, videoclip, campanie social media, intitulat „Credință și respect în lumea digitală”
- crearea unui cod etic de conduită digitală inspirat din valorile religioase, pe baza activităților de reflecție, documentare și colaborare în echipă, concretizată în redactarea unui ghid intitulat „Respect și responsabilitate morală în mediul digital”

CLASA a XII-a
CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Tema majoră Domenii de conținut	Devenire și împlinire prin asumarea valorilor creștine Conținuturi
I. Hristos – Calea, Adevărul și Viața	1. Sfânta Treime (învățătura despre Sfânta Treime - izvorul vieții și al iubirii veșnice) 2. Pătimirile și Învierea Mântuitorului Iisus Hristos (Cina cea de Taină, Rugăciunea din Grădina Ghetsimani, Procesul Mântuitorului, Răstignirea, Moartea și Învierea Domnului) 3. Fericitările - devenire și desăvârșire (paradigmă de credință și trepte spre împlinirea umană) 4. Efort și împlinire în viața creștină (viața în Hristos și dezvoltarea spirituală; conlucrarea omului cu harul dumnezeiesc, perseverență, răbdare, putere și biruință asupra încercărilor în efortul spre mântuire)
II. Comunitatea religioasă – identitate, responsabilitate și bucuria mărturisirii	5. Timpul liturgic - vreme a îndreptării și sfințirii vieții (rugăciunea și Sfintele Taine – întâlnirea personală cu Mântuitorul Iisus Hristos; sacralitatea timpului) 6. Personalități mărturisitoare ale culturii și spiritualității românești (se vor selecta trei personalități din sugestiile metodologice)
III. Creștinismul și provocările lumii contemporane	7. Valențe spirituale și estetice ale artei sacre (elemente de arhitectură, muzică și pictură eclesială; lăcașuri de cult reprezentative: Catedrala Națională/Catedrale și biserici semnificative – Mănăstirea „Sfinții Trei Ierarhi” din Iași, Mănăstirea Curtea de Argeș, Catedrala „Sfântul Dumitru” din Craiova, Catedrala „Sfinții Trei Ierarhi” din Timișoara, Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din Cluj Napoca etc.) 8. Omul - ființa care crede și cercetează (complementaritate între știință și religie, ipostaze pseudo-religioase și false ale manifestării credinței, formalismul, fanatismul și sincretismul religios) 9. Discernământ și responsabilitate creștină în era digitală (literația media – provocări educative, morale și spirituale)
IV. Religiiile lumii: valori și aspecte specifice	10. Comunitățile religioase din țara noastră - particularități și expresii cultural-artistice (diversitatea religioasă în România; armonia interetnică și interculturală)

Tema majoră	Devenire și împlinire prin asumarea valorilor creștine
Domenii de conținut	Conținuturi
	11. Elemente de patrimoniu cultural-religios din România, cuprinse în lista UNESCO (cetățile dacice din Munții Orăștiei, bisericile de lemn din Maramureș, bisericile cu pictură murală din Bucovina, Mănăstirea Hurezi, bisericile fortificate din Transilvania, doina și colinda etc.)

SUGESTII METODOLOGICE

Sugestiile metodologice oferă repere esențiale pentru proiectarea, organizarea și desfășurarea eficientă a activităților de predare-învățare-evaluare în cadrul orelor de Religie la liceu. Acestea vizează sprijinirea cadrului didactic în personalizarea demersului educațional, prin integrarea unor strategii didactice moderne, interactive și adaptate la profilul generației actuale de elevi, inclusiv prin dezvoltarea competențelor verzi și digitale.

Programa școlară actuală pentru disciplina Religie promovează o învățare centrată pe elev, care accentuează implicarea activă a elevului în procesul de învățare, contextualizarea conținuturilor religioase în realități de viață concrete, dimensiunea socială a învățării - cooperare, colaborare, empatie, responsabilizarea elevilor în raport cu propria dezvoltare morală, spirituală și civică și dezvoltarea competențelor digitale și media, esențiale pentru învățarea secolului XXI.

A. Strategii didactice - revalorizări ale metodelor tradiționale, noi abordări

Pentru a atinge finalitățile educaționale specifice liceului și a forma competențe relevante, este necesară utilizarea unor metode variate, care îmbină gândirea critică, creativitatea, reflecția și tehnologia. Prezentăm sintetic o listă cu metode tradiționale și moderne, respectiv cu metode care valorizează/ formează competențe digitale, care pot fi utilizate în ora de Religie.

1. Metode tradiționale și moderne (de predare-învățare-evaluare)

- Explicația și prelegerea narativă - asigură prezentarea coerentă a temelor teologice, adaptată la nivelul de înțelegere al elevilor; este potrivită în activitățile care vizează analiza de texte biblice, patristice etc.
- Conversația euristică - stimulează gândirea elevilor, prin întrebări bine formulate, conducând la descoperirea personală a adevărilor religioase; este o metodă care se poate aplica în activități de prezentare a unor concepte religioase.
- Lectura explicativă și interpretarea textului biblic - facilitează învățarea la Religie, cu accent pe înțelegerea termenilor specifici, semnificația morală și aplicabilitatea în viața cotidiană, fundamentată biblic.
- Studiul de caz - îi ajută pe elevi să analizeze și să dea răspunsuri din perspectiva moralei creștine la situații etice complexe (avort, eutanasiu, dreptate socială), pornind de la experiența lor de viață sau de la diferite evenimente și problematice sociale.
- Portofoliul tematic - dezvoltă capacitatea elevilor de efort pentru rezolvarea unei teme mai complexe, autonomia în învățare, abilitățile de colaborare și capacitatea de autoevaluare. Elevii adună pe parcursul semestrului reflecții personale, analize de texte religioase, recenzii de filme cu tematică religioasă etc.
- Eseul argumentativ - elevii exersează exprimarea opiniilor și formularea de argumente coerente cu privire la diferite evenimente din viața cotidiană sau la teme mai complexe precum: „Este credința compatibilă cu știința?”, „Ce înseamnă libertatea religioasă în societatea de azi?”
- Dezbateră de tip academic (Oxford-style) - favorizează gândirea critică, argumentarea, empatia intelectuală. Se abordează dileme morale sau religioase: „Banii pot cumpăra fericirea?”, „Religia și drepturile omului sunt în conflict?”
- Lectura comparativă - dezvoltă spiritul analitic și interconectarea cunoștințelor, prin compararea unor texte religioase cu texte literare sau filosofice pe teme comune (ex. iubirea, suferința, mântuirea).

2. Metode care sprijină dezvoltarea de competențe digitale

Predarea Religiei în liceu trebuie să se racordeze la realitatea digitală a elevilor, oferindu-le un cadru în care să-și dezvolte atât gândirea morală, cât și competențele digitale. Iată câteva metode recomandate:

- WebQuest religios - Elevii investighează teme (ex. „Simbolurile religioase în arta europeană”) folosind surse online credibile. Rezultatul poate fi prezentat sub formă de infografice, prezentări sau postere digitale.
- Crearea de conținut digital - Elevii realizează podcasturi, videoclipuri scurte, prezentări interactive sau materiale vizuale pe teme religioase. Exemple: un vlog despre semnificația unei sărbători, un tutorial despre rugăciune, un interviu cu un preot/localnic implicat în comunitate.
- Utilizarea platformelor educaționale www.e-religie.ro, www.red-religie.ro, Google Classroom, Moodle sau Padlet pentru organizarea materialelor și a activităților.
- Quiz-uri interactive (Kahoot, Quizizz) - Pot fi utilizate pentru recapitulare sau evaluare, dar și pentru momentele de captare a atenției la începutul unei activități.

- Crearea unui blog tematic - Poate fi planificată realizarea unui blog al clasei, unde elevii postează reflecții, eseuri, impresii din excursii religioase, recenzii de filme/documentare. Se dezvoltă competențe media, digitale și de scriere argumentativă.
- Tururi virtuale și realitate augmentată - Pot fi utilizate pentru vizitarea virtuală a unor obiective religioase (ex. Sfântul Mormânt, Muntele Athos, Catedrala Notre-Dame; muzeul Bibliei). Folosirea aplicațiilor AR pentru descoperirea simbolurilor dintr-o biserică sau icoană.
- Proiecte colaborative online - Elevii din clase sau școli diferite colaborează online pe o temă moral-religioasă. Se pot realiza e-book-uri, colecții de rugăciuni sau mărturii ale tinerilor despre credință.

3. Metode pentru dezvoltarea competențelor verzi

În învățătura creștină, lumea creată este darul lui Dumnezeu, iar omul are o vocație de iconom al creației. Educația religioasă poate cultiva în elevi iubirea față de creație ca formă de iubire față de Dumnezeu, conștientizând că distrugerea naturii nu este doar o problemă ecologică, ci și una spirituală: o ruptură a comuniunii cu Dumnezeu, cu semenii și cu lumea. În formarea competențelor verzi prin disciplina Religie, pot fi utilizate următoarele metode:

- **Lectura biblică interactivă (cu aplicații digitale)**

Folosind aplicația www.bibliaortodoxa.ro/ sau fișe interactive create în Wordwall, Google Forms etc., elevii pot identifica: texte biblice referitoare la creație, porunci despre protejarea creației, virtuți, precum: cumpătarea, milostenia, recunoștința, smerenia etc. De asemenea, pot realiza o colecție de versete și învățături biblice care fundamentează ecologia creștină.

- **Dezbateri teologice cu tematică ecologică**

Elevii pot fi implicați în dezbateri în care să argumenteze din perspectivă religioasă, cu citate din Sfânta Scriptură și din Sfinții Părinți, teme precum: „Armonia dintre om și Dumnezeu - utilizarea responsabilă a resurselor naturale”, „Trăim creștinește în armonie cu natura”.

- **Rugăciunea și meditația religioasă**

Elevii pot analiza textul Psalmilor 103 și 148 și pot rosti/ audia fragmente din aceștia în înregistrări din cadrul slujbei Vecerniei și Utreniei. Pot medita la frumusețea și perfecțiunea creației în urma vizionării unor documentare preluate din mediul online sau create de ei.

- **Învățarea prin proiecte**

Elevii pot realiza, în echipă, proiecte multimedia interdisciplinare (prezentare, afiș, mini-documentar sau site) cu teme precum: „Virtuțile creștinului ecologist”, „Cumpătarea creștină – echilibru între dar și responsabilitate”, „Creația în viața și scrierile sfinților” (Sf. Ioan Iacob Hozevitul, Sf. Pr. Mărturisitor Dumitru Stăniloae, Sf. Ierarh Nicolae Velimirovici, Sf. Cuvios Paisie Aghioritul etc.) etc.

- **Învățarea prin Podcast religios**

Elevii pot crea un podcast religios (cu sprijinul profesorului) în care discută teme precum: „Grija față de natură în Sfânta Scriptură”, „Progresul personal și social poate slujii sfințeniei vieții”, „Grija pentru creație în viața călugărilor”, „Omul modern între credință și dorința de consum” etc., prin care se încurajează gândirea critică și exprimarea valorilor religioase în limbaj actual. Pot fi invitate diferite persoane: preoți, profesori universitari, călugări, ecologiști creștini etc.

- **Învățarea prin implicare în comunitate (*Service learning* religios)**

Elevii pot fi implicați în acțiuni de voluntariat ecologic, campanii de informare cu mesaje creștine (ex: „Creația este darul lui Dumnezeu, nu locul nepăsării noastre!”, „Cumpătarea începe cu inima milostivă” etc.), organizarea unei slujbe sau rugăciuni pentru protejarea mediului (în cadrul unor parteneriate Școală-Familie-Biserică).

Prin diversificarea metodelor didactice și adaptarea lor la contextul actual, ora de Religie devine un spațiu privilegiat în care elevii învață să înțeleagă corect valorile morale și rolul acestora în dezvoltarea personală și socială, să trăiască autentic și să acționeze responsabil, își dezvoltă echilibrul interior și emoțional în lumina credinței, să exerseze competențe digitale și sociale esențiale pentru lumea contemporană, să își afirme identitatea spirituală, valorile și apartenența la comunitatea de credință.

B. Abordarea conținuturilor

Abordarea conținuturilor presupune o atitudine flexibilă a profesorului de Religie, accentuându-se:

- valorificarea experiențelor de viață ale elevilor;
- accentuarea caracterului aplicativ al conținuturilor, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală;
- abordarea diferențiată a conținuturilor învățării, în acord cu experiențele elevilor, cu nevoile lor de învățare specifice și cu contextul social în care trăiesc aceștia;

- realizarea de conexiuni între Religie și alte discipline de studiu.

Conținuturile propuse în programa școlară nu reprezintă teme de lecții, ci unități tematice. Numărul de conținuturi (12 teme pentru clasele a IX-a – a XI-a și 11 teme pentru clasa a XII-a) de pe parcursul unui an școlar permite:

- abordarea unor conținuturi pe parcursul mai multor ore, în funcție de complexitatea acestora, de nivelul clasei de elevi, de particularitățile comunității;
- abordarea unor teme sau aspecte suplimentare, cu rol de adaptare a orei de Religie la specificul clasei de elevi/a comunității;
- realizarea de conexiuni cu marile sărbători creștine.

Ordinea abordării conținuturilor poate fi adaptată de profesor în funcție de logica internă a domeniului, de specificul comunității și de particularitățile elevilor, cu respectarea finalităților prevăzute de programă, dar și în concordanță cu tematicile olimpiadelor și concursurilor care au la bază programa școlară.

Conținuturile privind marile sărbători creștine, respectiv Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos și Învierea Domnului vor fi abordate în perioada premergătoare acestora, în orele prevăzute la dispoziția profesorului.

Din punctul de vedere al specificului domeniului teologic, s-a utilizat următoarea matrice de dezvoltare a conținuturilor:

- pentru fiecare an de studiu s-a ales o temă centrală: „Creștinul – ucenic al Domnului Iisus Hristos” (clasa a IX-a), „Creștinul – prieten al Domnului Iisus Hristos și al sfinților” (clasa a X-a), „Identitate și mărturie creștină” (clasa a XI-a), „Devenire și împlinire prin asumarea valorilor creștine” (clasa a XII-a);

- la nivelul fiecărei clase, tema centrală a fost abordată din perspectiva a patru domenii, centrate pe aspecte de învățătură creștină („Hristos – Calea, Adevărul și Viața”), aspecte de viață comunitară („Comunitatea religioasă – identitate, responsabilitate și bucuria mărturisirii”), aspecte de morală religioasă aplicată („Creștinismul și provocările lumii contemporane”) și aspecte de istoria religiilor („Religiile lumii: valori și aspecte specifice”).

În abordarea conținuturilor se pot utiliza elemente de tip predominant confesional (texte biblice și scrieri referitoare la viața unor sfinți), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui modalități de exemplificare a temelor anterior menționate.

Clasa a IX-a:

- repere biblice fundamentale: Facerea 1-2; Psalmul 138; Ioan 14, 6; Matei 6, 33; parabolele Împărăției; - Matei 13; Facerea 1, 26-27; Romani 8, 29; II Corinteni 3, 18;

- repere patristice: Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigorie de Nyssa, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Grigorie Teologul; Sfântul Irineu de Lyon, Sfântul Atanasie cel Mare, Sfântul Grigorie Palama.

Clasa a X-a

- repere biblice: Ioan 15, 13-15; Filipeni 2, 6-11; Coloseni 1, 15-20; Galateni 5, 1; I Corinteni 6, 12; Fapte 2, 42-47; Ioan 17, 21; Efeseni 5, 21-33; Coloseni 3, 18-21;

- repere patristice: Sfântul Atanasie cel Mare - „Despre Întruparea Cuvântului”, Sfântul Chiril al Alexandriei - „Comentariu la Ioan”; Sfântul Ioan Gură de Aur - „Omilii morale”, Sfântul Maxim Mărturisitorul - „Capete despre dragoste”; Sfântul Ciprian al Cartaginei - „Despre unitatea Bisericii”, Sfântul Nicolae Cabasila - „Despre viața în Hristos”;

- la conținutul *Sfinții - modele de demnitate și alegere responsabilă (sfinți din istoria Bisericii universale)*, profesorul poate să aleagă unul sau mai multe exemple – Sfânta Mare Muceniță Ecaterina, Sfântul Mare Mucenic Mina, Sfântul Spiridon, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Nectarie, Sfântul Luca al Crimeii, Sfântul Cuvios Paisie Aghioritul;

- la conținutul *Tinerii - promotori ai valorilor creștine urmând exemplul sfinților (iubire, curaj, demnitate, răbdare, cumpătate, modestie, iertare, înțelepciune, milostenie, sacrificiu)*, profesorul poate să aleagă unul sau mai multe exemple: Sfântul Apostol Andrei, Sfântul Ioan Evanghelistul, Sfânta Cuvioasă Parascheva de la Iași, Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava, Sfântul Ioan Iacob Românul, Cei 16 sfinți canonizați în 2024 (Sfântul Cuvios Mărturisitor Arsenie de la Prislop, Sfinții Cuvioși Paisie și Cleopa de la Sihăstria, Sfântul Cuvios Mucenic Gherasim de la Tismana, Sfântul Preot Mucenic Liviu Galaction de la Cluj), Sfinți și Mărturisitori din închisorile comuniste, dar și alți sfinți care vor fi canonizați; de asemenea, profesorul poate utiliza exemplificări din Pateric, colecția Filocalia etc.;

- la conținutul *Pacea sufletească și practicile rezilienței (atitudinea creștinului în fața dificultăților: rugăciunea, iertarea și recunoștința; pilda fiului risipitor)*, profesorul poate să folosească Romani 12, 12-21.

Clasa a XI-a

- repere biblice: Fapte 2, 42-47; Ioan 17, 21;

- repere patristice: Sfântul Irineu de Lyon - „Împotriva ereziilor”, Sfântul Atanasie cel Mare - „Cuvânt împotriva arienilor”; Sfântul Ciprian al Cartaginei - „Despre unitatea Bisericii”, Sfântul Nicolae Cabasila - „Despre viața în Hristos”;

- la conținutul *Rugăciunea - izvor de pace, bucurie și comuniune (dialogul omului cu Dumnezeu; modele și foloase ale rugăciunii)*, profesorul poate să aleagă – psalmi, Rugăciunea Domnească, Pilda vameșului și a fariseului, Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul; Rugăciunea inimii etc.

Clasa a XII-a

- repere biblice: Matei 25, 14-30 - Pilda talanților, I Petru 4, 10; Efeseni 5, 21-33; Coloseni 3, 18-21; Matei 6, 25-34; Romani 8, 28; I Corinteni 15;

- repere patristice: Sfântul Ioan Gură de Aur - „Omiliile despre slujire”, Sfântul Grigorie de Nazianz - „Cuvântarea a doua”; Sfântul Ioan Gură de Aur - „Omiliile despre slujire”, Sfântul Grigorie de Nazianz - „Cuvântarea a doua”;

- la conținutul *Personalități mărturisitoare ale culturii și spiritualității românești*, profesorul poate să aleagă: Mitropolitul Dosoftei, Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul, Sfinții Martiri Brâncoveni, Sfânta Maria Brâncoveanu, Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, Mihai Eminescu, Constantin Brâncuși, Tudor Arghezi, Vasile Voiculescu, Vasile Militaru, Daniel Turcea, Nicolae Steinhardt, Ioan Alexandru, Maica Benedicta - Zoe Dumitrescu Bușulenga, Aspazia Oțel Petrescu etc..

C. Contexte și medii de învățare

Ora de Religie, în învățământul liceal, trebuie să răspundă nu doar nevoii de formare morală și spirituală, ci și realităților unei educații moderne, orientate spre dezvoltarea integrală a elevului, inclusiv în raport cu interesele acestuia. În acest sens, este necesară folosirea unor contexte și medii de învățare variate, care să susțină învățarea activă și colaborativă, formarea competențelor, echilibrul emoțional și spiritual al elevilor, legătura cu comunitatea și viața reală.

1. Spații educaționale

- Săli cu aranjamente flexibile - mobilă ușor de reconfigurat, pentru lucru individual, în perechi sau în grupuri. Astfel, se poate trece de la predare frontală la activități colaborative.
- Colțuri de liniște, retragere, reflecție - spații special amenajate în clasă (cu icoane, lumânări, citate motivaționale) care oferă elevilor un cadru intim și liniștit pentru reculegere, rugăciune personală, meditație sau exprimarea gândurilor și emoțiilor într-un jurnal personal. Pot fi folosite la începutul orei sau pentru activități de autocunoaștere.
- Cabinetul de Religie/Ateliere de creație religioasă - spații destinate realizării de afișe, lucrări artistice cu tematică religioasă, colaje, icoane pictate sau prezentări tematice, în care elevii își pot exprima creativ viziunea asupra valorilor creștine.
- Biserica și centrele educative de lângă acestea, ce oferă un loc pentru rugăciune și meditație, dar și spații de activități curriculare și extracurriculare de diferite tipuri, cu respectarea legislației în vigoare.

2. Învățare combinată (fizică și digitală)

- Învățare mixtă - combinarea lecțiilor desfășurate în clasă cu activități online. De exemplu, temele pot fi trimise prin platforme educaționale, iar elevii pot urmări materiale video sau audio religioase ca suport pentru reflecții sau dezbateri.
- Învățare în secvențe de format scurt - utilizarea de materiale digitale scurte (video, citate, versete, imagini cu mesaje morale) pentru a declanșa discuții sau pentru a oferi elevilor „pastile de înțelepciune” creștină ușor de reținut.

3. Învățarea prin utilizarea realității virtuale (VR) și augmentate (AR)

- Vizite virtuale - folosirea tehnologiei pentru vizitarea unor locuri cu semnificație religioasă (mănăstiri, muzee, biserici istorice), fără a ieși din clasă. Aceste experiențe pot fi completate cu activități de cercetare, prezentări sau reflecții scrise.

- Simulări și reconstituiri - folosirea aplicațiilor care reconstituie evenimente biblice, epoci istorice sau viețile sfinților, pentru ca elevii să înțeleagă mai profund contextul religios și mesajul spiritual al acestor momente.

4. Învățare personalizată și adaptată

- Activități personalizate de învățare - profesorul poate crea activități diferențiate în funcție de nevoile, nivelul și interesele elevilor, de specificul experienței religioase a acestora.
- Accesibilitate pentru toți elevii - folosirea diverselor forme de exprimare (scris, vorbit, desenat, înregistrări audio), astfel încât fiecare elev să-și poată exprima ideile și trăirile religioase într-un mod autentic și accesibil; de asemenea, accesibilitatea implică adaptarea demersului la elevii cu cerințe educaționale speciale.

5. Învățare prin colaborare și implicare comunitară

- Proiecte în echipă sau în parteneriat cu alte școli - realizarea de activități comune pe teme religioase sau morale.
- Campanii educative sau sociale - elevii pot organiza acțiuni caritabile, expoziții sau campanii în cadrul școlii sau al comunității, promovând valorile creștine precum solidaritatea, iertarea sau respectul față de aproapele.

6. Practici cu rol spiritual și emoțional

- Momente de rugăciune sau liniște - la începutul sau finalul orei, pot fi introduse scurte momente de rugăciune, tăcere meditativă sau ascultare a unei reflecții audio cu mesaj religios.
- Lectură religioasă ghidată - citirea unor texte religioase sau morale urmată de reflecții personale sau în grup, scrise sau orale. Se pot folosi fragmente din Biblie, Sfinții Părinți, autori contemporani sau mărturii de credință.
- Scrierea duhovnicească - activități precum „Scrisoare către Dumnezeu”, „Jurnalul sufletului” sau „Gândul zilei”, prin care elevii își pot exprima trăirile interioare, dorințele, mulțumirile sau întrebările existențiale.

7. Inteligența artificială (IA) ca facilitator al învățării (sub îndrumarea profesorului)

- Elevii utilizează aplicații bazate pe inteligență artificială pentru a explora conținuturi religioase, sub îndrumarea profesorului.
- IA oferă explicații suplimentare, exemple, sinteze sau definiții pentru o mai bună înțelegere a temelor studiate.
- Profesorul ghidează activitatea, stabilește obiective clare și monitorizează modul în care elevii folosesc IA, cu respectarea criteriilor de etică a comportamentului în mediul online.
- IA sprijină învățarea personalizată, oferind feedback și resurse adaptate ritmului fiecărui elev.
- Elevii pot folosi IA pentru a formula întrebări, crea prezentări, reflecta asupra valorilor morale și religioase.

Prin valorificarea acestor contexte și medii de învățare, elevul este plasat în centrul procesului educațional, ca participant activ, nu doar receptor de informații, se formează nu doar competențe cognitive, ci și dimensiunea emoțională și spirituală a elevului, se creează o legătură între tradiție și inovație, între valorile perene ale credinței și cerințele societății actuale. Astfel, Religia devine o disciplină vie, ancorată în realitate, cu impact formator asupra caracterului, atitudinilor și alegerilor personale.

D. Aspecte privind evaluarea

Odată cu includerea Religiei ca disciplină opțională în cadrul examenului de Bacalaureat, procesul de evaluare capătă o importanță și mai mare în configurarea traseului educațional al elevilor. Evaluarea în liceu trebuie să reflecte atât formarea competențelor cognitive și spirituale, cât și capacitatea de aplicare a valorilor moral-religioase în viața personală și comunitară.

1. Relația organică predare-învățare-evaluare

În cadrul orei de Religie la liceu, evaluarea este strâns legată atât de învățare, cât și de predare, constituind împreună un sistem coerent și dinamic. Evaluarea nu trebuie privită ca o activitate separată, ci ca un

proces continuu, integrat în întregul parcurs educațional, care oferă feedback valoros pentru elev, dar și pentru profesor. Această relație organică implică:

- adaptarea strategiilor de predare în funcție de nevoile identificate ca urmare a evaluărilor inițiale, de parcurs și finale;
- orientarea învățării către formarea de competențe reale, nu doar către acumularea de cunoștințe;
- motivarea elevului prin recunoașterea progresului său și prin valorizarea reflecției personale;
- corelarea evaluării cu finalități educaționale, în special, în perspectiva includerii Religiei ca disciplină opțională de Bacalaureat.

Evaluarea contribuie astfel la formarea și dezvoltarea competențelor specifice disciplinei Religie, la îmbunătățirea continuă a predării și a învățării, prin adaptarea conținuturilor și metodelor la nivelul real al clasei, prin sprijinirea elevului în procesul de autocunoaștere și asumare a valorilor creștine.

2. Evaluarea ca mijloc de motivație și reglare

La liceu, evaluarea rezultatelor învățării va accentua trei funcții esențiale: funcția formativă (care ajută elevul să se autocunoască, să își conștientizeze/gestioneze progresele), funcția de auto-reglare (care facilitează profesorului să își ajusteze oportunitățile didactice) și funcția motivațională (care îl vizează pe elev în perspectiva continuării, întăririi, perfectării învățării).

Evaluarea oferă profesorului feedback cu privire la eficiența metodelor folosite, la înțelegerea conceptelor și valorilor de către elevi, la necesitatea de adaptare sau reluare a unor conținuturi, respectiv la progresul fiecărui elev.

Din perspectiva elevului, aflat în etapa consolidării identității și a asumării valorilor personale, evaluarea trebuie să valorizeze progresul personal al acestuia, să încurajeze implicarea lui activă și autentică, să pună accent pe responsabilitate și autocunoaștere, respectiv să susțină decizia informată privind continuarea studiilor sau alegerea unei direcții vocaționale/ profesionale.

3. Metodologia evaluării

a) Evaluare tradițională (sumativă și formativă) prin:

- teste scrise (cu itemi obiectivi, semiobiectivi și subiectivi);
- evaluări orale și scrise structurate (răspunsuri argumentate, eseuri);
- verificarea învățării prin întrebări și activități de consolidare la finalul unităților de învățare.

b) Metode moderne/ alternative de evaluare

- portofoliul personal - colectare de reflecții, eseuri, jurnale spirituale, fișe de activitate, proiecte și produse creative realizate în timp;
- proiectul tematic - individual sau în grup, cu teme relevante din programa de Religie, ce implică documentare, aplicare practică și prezentare argumentată;
- autoevaluarea ghidată - prin fișe sau jurnale de reflecție, elevii sunt invitați să evalueze ce au înțeles, cum s-au raportat emoțional și ce valori au interiorizat;
- observarea sistematică - a participării, a implicării în discuții și dezbateri, a comportamentului și atitudinilor exprimate în contexte de învățare;
- evaluarea produselor de învățare - afișe, prezentări, creații artistice sau digitale cu conținut moral-religios;
- studii de caz și rezolvarea de dileme morale - permit evaluarea capacității elevului de a analiza critic, de a formula judecăți morale și de a aplica valorile creștine în situații reale;
- activități practice - implicarea elevilor în acțiuni cu caracter moral, filantropic sau spiritual, care pot fi ulterior evaluate prin jurnal de reflecție, discuții sau portofoliu.

c) Metode care valorifică competențele digitale și interdisciplinare

- proiecte realizate cu ajutorul tehnologiei: prezentări, materiale video, podcasturi tematice;
- portofolii digitale: organizarea materialelor pe platforme educaționale (ex. Google Classroom, Moodle etc.).

4. Valorificarea progresului individual

În centrul procesului evaluativ rămâne progresul elevului, nu comparația între elevi. Astfel, se va urmări cum evoluează fiecare elev din punct de vedere cognitiv, afectiv și spiritual, cum își dezvoltă capacitatea de a reflecta, a decide, a ierta, a fi solidar, în ce măsură valorile creștine devin parte a identității personale.

Evaluarea la disciplina Religie în liceu trebuie să devină o călătorie spre autocunoaștere, reflecție și angajare personală, mai ales în contextul includerii acesteia ca opțiune pentru Bacalaureat, este esențial ca procesul de evaluare să fie cuprinzător (valorificând toate dimensiunile învățării), personalizat (adaptat ritmului

și profilului fiecărui elev) și motivant (stimulând dorința de cunoaștere, de aprofundare și de trăire autentică a credinței).

E. Religia ca disciplină de Bacalaureat – implicații pentru predare-învățare-evaluare

Dacă elevul optează pentru Religie ca disciplină de Bacalaureat, evaluarea finală trebuie să reflecte:

- claritatea și coerența exprimării orale sau scrise;
- demonstrarea cunoașterii reperelor fundamentale de ordin scripturistic, ale celor ce țin de Sfânta Tradiție, valori morale etc.;
- capacitatea de argumentare (pe linie teologică, culturală, spirituală, etică etc.) a importanței unor principii specifice credinței creștin-ortodoxe;
- interiorizarea valorilor și aplicarea lor în contexte personale și sociale.

Pregătirea pentru această evaluare poate include: simulări de probă scrisă, ateliere de argumentare și dezbateri, exerciții de interpretare a textului religios, reflecții pe marginea unor teme de actualitate.

Un aspect important îl constituie, în acest context, evaluarea prin itemi de tip alegere multiplă, care reprezintă o propunere modernă, menită să aducă mai multă obiectivitate și eficiență în procesul de examinare. Acest tip de testare permite corectarea rapidă și eliminarea erorilor subiective, oferind tuturor elevilor șanse egale. Totuși, Religia este o disciplină care pune accent pe valori, reflecție personală și înțelegere profundă, aspecte greu de surprins doar prin itemi de tip alegere multiplă.

Pregătirea pentru evaluarea la Religie prin itemi de tip alegere multiplă presupune o abordare diferită față de învățarea clasică, axată pe redactarea de eseuri sau răspunsuri dezvoltate, și implică:

- înțelegerea temelor esențiale din programa școlară;
- memorarea noțiunilor-cheie, în condițiile în care itemii de tip alegere multiplă cer adesea identificarea corectă a unor termeni, personaje, texte sau concepte, fapt care implică reținerea de date și idei principale, respectiv identificarea cu ușurință a unor concepte din context;
- exersarea cu itemi de tip alegere multiplă, pentru a familiariza elevul cu formatul acestora, din manuale, culegeri, platforme online, care facilitează analiza greșelilor și conștientizarea lacunelor;
- dezvoltarea atenției și a concentrării, prin exerciții de citire atentă a întrebărilor și a tuturor variantelor de răspuns pentru evitarea confuziilor între termenii apropiați;
- organizarea eficientă a timpului, care implică realizarea unui plan de învățare structurat, în care materia este împărțită pe teme, revizuirea regulată a cunoștințelor, simulări ale examenului de bacalaureat pentru a gestiona timpul în examen.

Pregătirea pentru acest tip de evaluare combină memorarea logică cu practica aplicată și atenția la detalii, fiind o modalitate eficientă de a consolida cunoștințele religioase într-un format accesibil.

Profesorul poate utiliza metode și tehnici didactice moderne și adaptate scopului evaluării:

1. învățarea prin exersarea itemilor de tip alegere multiplă, pentru familiarizarea cu structura testului și cu tipul de întrebări;
2. învățarea prin intermediul fișelor structurate și a schemelor recapitulative, care ghidează elevul în procesul de învățare și recapitulare;
3. învățarea prin jocuri (de tip „quiz”) sau concursuri, pentru creșterea motivației și repetarea activă a informațiilor;
4. învățarea prin organizatori grafici (hărți mentale/conceptuale, scheme logice), pentru structurarea logică a informației și evidențierea legăturilor dintre concepte;
5. învățarea prin asociere logică și mnemonică, pentru memorarea detaliilor prin reguli logice sau dispozitive mnemonice;
6. învățarea prin explicații și povestiri biblice, pentru înțelegerea profundă și memorarea mai ușoară a temelor;
7. învățarea colaborativă (peer learning), pentru realizarea schimbului de idei și al sprijinului între colegi;
8. învățarea prin predare (reciprocal teaching), pentru fixarea cunoștințelor și dezvoltarea gândirii critice.

O predare eficientă susține atât învățarea logică, cât și memorarea activă, într-un mod atractiv și eficient pentru elevi. Astfel, pe lângă manual, fișe de lucru, culegeri cu itemi de tip alegere multiplă, pot fi folosite și alte mijloace de învățământ, precum cartonașe cu variante de răspuns (A, B, C, D), grile scanabile (tip Scantron) - acolo unde sunt disponibile sisteme de evaluare automată, baze de date cu întrebări, din care profesorii pot genera teste variate, afișe/postere cu concepte religioase-cheie, care facilitează învățarea vizuală.

În tot acest proces, un rol esențial îl are feedback-ul continuu și autoevaluarea, care facilitează conștientizarea de către elevi a progresului înregistrat și promovează autonomia acestora în învățare.

F. Adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare la specificul diferitelor grupuri de elevi

În cadrul orelor de Religie, este esențială adaptarea strategiilor didactice, a conținuturilor și a modalităților de evaluare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, în special ale celor cu cerințe educaționale speciale (CES) și/sau dizabilități. Acest demers implică utilizarea unor metode active, centrate pe elev, care să stimuleze participarea, empatia și reflecția personală, precum și personalizarea sarcinilor de lucru în funcție de ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev. Materialele didactice pot fi adaptate vizual, auditiv sau tactil, în funcție de tipul dizabilității, iar evaluarea trebuie să fie continuă, formativă, oferind feedback constructiv și încurajând progresul individual. Colaborarea cu profesorii de sprijin, consilierul școlar și familia este, de asemenea, un element-cheie pentru integrarea eficientă a elevilor cu CES în activitățile de la clasă, asigurând un climat incluziv și valorificând potențialul fiecărui elev.

G. Abordarea competențelor cu ajutorul taxonomiei lui Bloom

Integrarea nivelurilor taxonomiei Bloom în construirea competențelor din programa de Religie este esențială pentru dezvoltarea progresivă și coerentă a învățării. Această abordare permite organizarea conținuturilor și a activităților educaționale pe trepte cognitive - de la cunoaștere/reamintire și înțelegere, la aplicare, analiză, evaluare și creare. Prin utilizarea lor, elevii nu doar dobândesc informații religioase, ci învață să gândească critic, să relaționeze principiile de credință cu experiențele personale și sociale și să manifeste atitudini și comportamente responsabile, în concordanță cu valorile spirituale și morale promovate de disciplina Religie.

Astfel competențele generale sunt formulate pe nivelurile lui Bloom după cum urmează: CG1 – nivelurile 1-2, CG2 – nivelurile 3-4, CG3 – nivelul 5, CG4 – nivelul 6.

Competențele specifice urmăresc nivelurile următoare (acestea sunt în ordine crescătoare, nivelul maxim fiind cel al competenței generale subscrise):

- pentru clasa a IX-a: CS1.1. reamintire, CS1.2. înțelegere, CS1.3. înțelegere, CS2.1 reamintire, CS2.2. înțelegere, CS2.3. analiză, CS3.1. aplicare, CS3.2. analiză, CS3.3. evaluare, CS4.1. analiză, CS4.2. evaluare, CS4.3. creare;
- pentru clasa a X-a: CS1.1. reamintire, CS1.2. înțelegere, CS1.3. înțelegere, CS2.1 reamintire, CS2.2. înțelegere, CS2.3. analiză, CS3.1. aplicare, CS3.2. analiză, CS3.3. evaluare, CS4.1. înțelegere, CS4.2. analiză, CS4.3. creare;
- pentru clasa a XI-a: CS1.1. reamintire, CS1.2. înțelegere, CS1.3. înțelegere, CS2.1 înțelegere, CS2.2. aplicare, CS2.3. analiză, CS3.1. aplicare, CS3.2. analiză, CS3.3. evaluare, CS4.1. analiză, CS4.2. evaluare, CS4.3. creare;
- pentru clasa a XII-a: CS1.1. reamintire, CS1.2. înțelegere, CS1.3. înțelegere, CS2.1 înțelegere, CS2.2. aplicare, CS2.3. analiză, CS3.1. înțelegere, CS3.2. analiză, CS3.3. evaluare, CS4.1. analiză, CS4.2. evaluare, CS4.3. creare.

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
Achim Mihaela	Profesor	Școala Gimnazială nr. 280, București
Alexa Cristian	Profesor	Colegiul Național Bilingv „George Coșbuc”, București
Argatu Adriana Nicoleta	Profesor	Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza”, Constanța
Boha Claudia	Inspector școlar	ISJ Sălaj
Buzatu Daniela-Liliana	Inspector școlar	ISJ Timiș
Cocârlea Elena	Inspector școlar	ISJ Brăila
Copăcescu Simona-Elena	Profesor	Colegiul Național „Elena Cuza”, Craiova, Dolj
Dincă Gheorghe	Profesor	Colegiul Național „Alexandru Odobescu” Pitesti, Argeș
Filat Niculina	Profesor	Colegiul Național „Iulia Hasdeu”, București
Filip Daniela	Profesor	Colegiul Național „Ștefan cel Mare”, Târgu Neamț, Neamț
Mănoiu Denisia Elena	Inspector școlar	ISJ Iași
Oprea Carmen	Inspector școlar	ISJ Dolj
Opriș Olivia Monica	Profesor	Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan”, Alba-Iulia, Alba
Spătaru Mihail Sorin	Inspector școlar	ISJ Prahova
Timiș Ionița	Profesor	Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr”, Cluj-Napoca, Cluj
Vild Theodora	Profesor	Liceul Pedagogic „Matei Basarab” Slobozia, Ialomița

RESPONSABILI/COORDONATORI ȘTIINȚIFICI

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
Zăbavă Mihaela	Consilier CNCE	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil CNCE
Pîslaru Cătălin	Inspector general MEC	Ministerul Educației și Cercetării	Responsabil MEC
Barnea Cristian-Alexandru	Lector univ. dr.	Univ. „Alexandru Ioan Cuza”, Iași - FTOI, Iași	Coordonator științific
Bolocan Carmen-Maria	Profesor univ. dr.	Univ. „Alexandru Ioan Cuza”, Iași - FTOI, Iași	Coordonator științific
Cucoș Constantin	Profesor univ. dr. emerit	Univ. „Alexandru Ioan Cuza”, Iași	Coordonator științific
Ilie Valentin	Pr. asist. univ. dr.	Univ. București - FTOB, București	Coordonator științific
Moșoiu Oana	Lector univ. dr.	Univ. București	Coordonator științific
Tacea Firuța	Conf. univ. dr.	Univ. București	Coordonator științific
Timiș Vasile	Conf. univ. dr.	Universitatea Babeș-Bolyai - Cluj-Napoca, Cluj	Coordonator științific

RESPONSABILI/COORDONATORI/COLABORATORI

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
Varlaam Ploieșteanul	Episcop Vicar Patriarhal	Patriarhia Română	Comisie Patriarhie
Horga Irina	Cercetător Științific Principal I, dr.	Institutul de Științe ale Educației	Comisie Patriarhie
Beldiman Nicușor	Pr. prof. dr., Consilier Patriarhal	Sectorul Teologic Educațional al Administrației Patriarhale Univ. București - FTO, București	Comisie Patriarhie
Buchiu Ștefan	Pr. prof. dr. emerit	Univ. București - FTO, București	Comisie Patriarhie
Cuțchi Alexandru	Arhid. dr., Inspector Patriarhal	Sectorul Teologic Educațional al Administrației Patriarhale	Comisie Patriarhie
Jambore Aurelian George	Pr., Inspector Patriarhal	Sectorul Teologic Educațional al Administrației Patriarhale	Comisie Patriarhie
Ioniță Dragoș-Ioan	Inspector școlar	ISMB	Comisie Patriarhie
Lazăr Iuliana-Nicoleta	Profesor	Școala Gimnazială Nr. 197	Comisie Patriarhie
Lemeni Nicolae-Adrian	Conf. univ. dr., Consilier Patriarhal Onorific	Sectorul Teologic Educațional al Administrației Patriarhale Univ. București - FTO, București	Comisie Patriarhie
Opriș Dorin	Pr. prof. dr.	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia	Comisie Patriarhie